

Työeläkelaitoksille

YEL-VAKUUTUSMAKSUN KOROTTAMINEN ELÄKEJÄRJESTELYN VIIVÄSTYESSÄ

Tässä yleiskirjeessä annetaan uudet ohjeet YEL:n mukaisen vakuutusmaksun korottamisesta silloin, kun yrittäjä tekee YEL-vakuutuksen myöhässä. Se korvaa yleiskirjeet 22/70, 3/71 sekä yleiskirjeen 17/75 siltä osin kuin se koskee YEL:ia. Samoin kumotaan Eläketurvakeskuksen lakiosaston tiedotteet 8/84 ja 6/86 YEL 12 §:n 2 momentin korotuksesta.

Tässä yleiskirjeessä on nostettu YEL 12 §:n 2 momentin mukaisen korotuksen tasoa ja tarkistettu samalla liitteen 1 korotusprosenttitaulukko ja selvennetty sen lukuohje. Samoin on uudistettu lomake, jolla eläkelaitokset hakevat Eläketurvakeskukselta vakuutusmaksun korotuksen poistamista. Myös muutoksenhakuohje on muutettu tapauksessa, jolloin yrittäjä hakee muutosta Eläketurvakeskuksen päätöksen vakuutusmaksun korottamista koskevassa asiassa. Muilta osin ohjeet ovat ennallaan.

Uusia ohjeita sovelletaan tapauksiin, joissa YEL:n mukainen yritystoiminta on alkanut 31.12.1993 jälkeen.

1

Vakuutuksen järjestelyaika 12 kuukautta

YEL-vakuutus olisi otettava toiminnan alusta lukien sen jälkeen, kun lain tarkoittama yritystoiminta on yhdenjaksoisesti kestänyt vähintään 4 kuukautta. On kuitenkin kohtuullista, että vakuuttamisvelvolliselle yrittäjälle jätetään jonkin verran järjestelyaikaa, jonka kuluessa hän voi ottaa vakuutuksen tarvitsematta suorittaa vakuutusmaksun laiminlyöntikorotusta. Tällainen kohtuullinen järjestelyaika on 12 kuukautta YEL- yritystoiminnan alkamisesta.

Jos yrittäjä on harjoittanut YEL- yritystoimintaa kahdessa tai useammassa YEL 4 §:ssä tarkoitetussa jaksossa, vakuutusmaksun korottamisperusteet ratkaistaan erikseen kunkin jakson osalta.

Neuvonta- ja valvontaosasto

26.8.1993

2

Laiminlyöntikorotus

Jos yrittäjä ei ota vakuutusta edellä mainitussa 12 kuukauden järjestelyajassa, hän joutuu suorittamaan YEL 12 §:n 2 momentin perusteella vakuutusmaksun korotuksen (laiminlyöntikorotus), jollei Eläketurvakeskus toisin päättä. Korotus vastaa yhdessä perustekorona kanssa noin 18 prosentin vuotuista korkoa. Aikaisempien ohjeiden mukainen korotusprosentti vastasi perustekorona kanssa noin 15 prosentin vuotuista korkoa.

Laiminlyöntikorotus on liitteenä olevasta taulukosta (liite 1) ilmenevä prosenttimäärä koko siitä perustekorolla korkoutetusta vakuutusmaksusta, joka kohdistuu aikaan ennen vakuutuksen ottamista.

Vakuutusmaksun korotuksen laskemista varten laaditun taulukon (liite 1) lukuohjetta on selvennetty. Korotusaika, joka on taulukon vasemmassa sarakkeessa, on aika täysinä kuukausina takautuvan vakuutuksen alkamispäivästä vakuutuksen ottamispäivään saakka. Tätä aikaa vastaava korotusprosentti on seuraavassa sarakkeessa.

2.1

Eläkelaitoksen määräämä

Jos yrittäjä itse vapaaehtoisesti ottaa vakuutuksen myöhästyneenä, Eläketurvakeskus valtuuttaa YEL-toimintaa harjoittavat eläkelaitokset korottamaan vakuutusmaksun tämän yleiskirjeen ohjeiden ja liitteen 1 taulukon mukaisesti. Erillistä Eläketurvakeskuksen korotusmääräystä ei näin tarvita. Eläkelaitos ilmoittaa tällä tavoin lasketun laiminlyöntikorotuksen markkamääräisenä vakuutusmaksun maksuunpanon yhteydessä.

2.2

Eläketurvakeskuksen määräämä

Jos Eläketurvakeskus joutuu YEL 12 §:n 1 momentin perusteella ottamaan vakuutuksen yrittäjän puolesta, se määrää korotuksen. Eläketurvakeskus ilmoittaa korotusprosentin päätöksessään, jolla vakuutus otetaan.

Eläketurvakeskuksen määräämä laiminlyöntikorotus muodostuu liitteen 1 korotuksesta sekä siihen tehtävästä lisäkorotuksesta seuraavasti: Aluksi korotus lasketaan samoin kuin eläkelaitoksessa liitteen 1 taulukon mukaisesti. Tämän jälkeen tällä tavoin saatuun korotusprosenttiin lisätään tapauksesta riippuen 10-50 prosenttiyksikköä. Eläketurvakeskuksen lisäkorotuksen suuruuteen vaikuttaa se, onko yrit-

Neuvonta- ja valvontaosasto

26.8.1993

täjä esimerkiksi tahallisesti vaikeuttanut selvittelytyötä tai kieltäytynyt tietojen antamisesta.

3

Laiminlyöntikorotuksen periminen

Vakuutusmaksun korotuksen perimisestä huolehtii aina eläkelaitos. Korotus peritään vakuutusmaksun yhteydessä, ja se on suoraan ulosottokelpoinen kuten YEL-vakuutusmaksu.

4

Korotuksesta luopuminen

Eläketurvakeskus voi erityisestä syystä määrätä, ettei vakuutusmaksua koroteta YEL 12 §:n 2 momentin perusteella. Tämä on perusteltua silloin, jos

- yrittäjän vakuuttamisvelvollisuus on tulkinna-

- yrittäjä on ollut yrittäjätoiminta-ajan vir-

- YEL:n piiriin kuuluvan yrittäjätoiminnan alka-

- kysymys on YEL 2 §:n 2 momentin mukaisesta vakuu-

Eläketurvakeskuksen lakiosaston tiedotteissa 8/84 ja 6/86 on selvitetty tilannetta, jossa yrittäjäpuolisot harjoittavat yhdessä ammattia. Tuolloin voimassa olleen verolainsäädännön mukaiselle varsinaisen yrittäjän puolisolalle (avustava puoliso) määrättyä vakuutusmaksua ei näiden tiedotteiden mukaan koroteta laiminlyönnin vuoksi. Eläketurvakeskuksen kanta perustuu VAKO:n päätöksiin.

Vuoden 1993 alusta tuli voimaan uusi tuloverolaki (1535/92), jossa ns. avustavan puolison käsitettä ei enää ole. Jos puoliset harjoittavat yhdessä elinkeinotoimintaa uuden tuloverolain voimassa ollessa (yrittäjäpuolisot), jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus jaetaan puolisoiden kesken heidän työpanostensa mukaisessa suhteessa. Puolisoiden työpanokset katsotaan tällöin yhtä suuriksi, ellei muuta selvitystä esitetä.

Edellä olevan johdosta kumotaan Eläketurvakeskuksen lakiosaston tiedotteet 8/84 ja 6/86 YEL 12 §:n 2 momentin korotuksesta ja yrittäjäpuolisot rinnastetaan laiminlyöntikorotuksen osalta muihin yrittä-

Neuvonta- ja valvontaosasto

26.8.1993

jiin. Näin ollen eläkelaitosten on määrättävä yrittäjäpuolisoille laiminlyöntikorotus kuten muillekin yrittäjille, jos vakuutus otetaan myöhästytynä.

4.1

Eläkelaitoksen esitys ja Eläketurvakeskuksen ratkaisu

Eläkelaitos voi tehdä Eläketurvakeskukselle esityksen korotuksesta luopumiseksi. Tällöin eläkelaitos toimittaa Eläketurvakeskukselle oheisen lomakkeen (liite 2). Eläkelaitoksessa merkitään lomakkeeseen yrittäjän nimi, henkilötunnus sekä perustelu esitykselle. Lomakkeen oheen liitetään jäljennös yrittäjän YT-lomakkeesta sekä mahdollisesti muita luopumisasi-
aa selventäviä asiakirjoja.

Eläketurvakeskus ilmoittaa eläkelaitokselle ratkaisustaan, joka on merkitty lomakkeelle (liite 2) eläkelaitoksen esityksen jälkeen. Ratkaistuaan esityksen Eläketurvakeskus palauttaa eläkelaitokselle lomakkeen toisen kappaleen ilman lähetettä.

Eläketurvakeskuksen ratkaisuun eläkelaitoksen esityksestä ei sisälly muutoksenhakuohjetta. Jos yrittäjä on tällöin tyytymätön Eläketurvakeskuksen ratkaisuun, hän voi hakea muutosta korotusasiaan vakuutusmaksun maksuunpanon yhteydessä TEL 22 §:n mukaisena perustevalituksena.

4.2

Yrittäjän esitys ja Eläketurvakeskuksen ratkaisu

Myös yrittäjä itse voi hakea suoraan Eläketurvakeskukselta vakuutusmaksun korotuksen poistamista. Yleensä näin menetellään silloin, jos eläkelaitos ei poistamista hae.

Eläketurvakeskus hankkii tässä tapauksessa eläkelaitokselta yrittäjän YT-lomakejäljennöksen ja eläkelaitoksen lausunnon.

Yrittäjällä on TEL 21 §:n perusteella oikeus valittaa Eläketurvakeskuksen päätöksestä 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Tästä syystä Eläketurvakeskuksen päätökseen sisältyy muutoksenhakuohje.

Koska yrittäjällä on valitusoikeus Eläketurvakeskuksen päätöksestä, hänellä ei enää vakuutusmaksujen maksuunpanon yhteydessä ole valitusoikeutta uudelleen Eläketurvakeskuksen päätöksessä ratkaistusta asiasta eli siitä, onko vakuutusmaksu korotettava YEL 12 §:n 2 momentin perusteella.

Neuvonta- ja valvontaosasto

26.8.1993

Jos yrittäjä valittaa Eläketurvakeskuksen päätöksestä, eläkelaitos voi muutoksenhausta huolimatta määrätä vakuutusmaksut YEL 12 §:n 2 momentin mukaisine korotuksineen maksettavaksi ja ryhtyä niitä perimään. TEL 21 §:n 6 momentin mukaan Eläketurvakeskuksen päätöstä on näet muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

ELÄKETURVAKESKUS

Heikki Poukka
Markku Sirviö

LIITTEET

Korotusprosenttitaulukko (liite 1)
Lomake korotuksesta luopumiseksi (liite 2)

Korotusprosenttitaulukko yrittäjän vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnin johdosta perittävän vakuutusmaksun korotuksen laskemista varten

*)			
Korotusaika	Korotusprosentti	Korotusaika	Korotusprosentti
0 v 0 kk		3 v 0 kk	12,9
1 "		1 "	13,2
2 "		2 "	13,5
3 "		3 "	13,8
4 "		4 "	14,2
5 "		5 "	14,5
6 "		6 "	14,8
7 "		7 "	15,1
8 "		8 "	15,4
9 "		9 "	15,7
10 "		10 "	16,0
11 "		11 "	16,3
1 v 0 kk		4 v 0 kk	16,6
1 "	5,0	1 "	16,8
2 "	5,4	2 "	17,1
3 "	5,8	3 "	17,3
4 "	6,2	4 "	17,5
5 "	6,6	5 "	17,8
6 "	6,9	6 "	18,0
7 "	7,3	7 "	18,2
8 "	7,7	8 "	18,5
9 "	8,1	9 "	18,7
10 "	8,5	10 "	19,0
11 "	8,9	11 "	19,2
2 v 0 kk	9,3	5 v 0 kk	19,4
1 "	9,6	1 "	19,7
2 "	9,9	2 "	19,9
3 "	10,2	3 "	20,1
4 "	10,5	4 "	20,4
5 "	10,8	5 "	20,6
6 "	11,1	6 "	20,8
7 "	11,4	7 "	21,1
8 "	11,7	8 "	21,3
9 "	12,0	9 "	21,5
10 "	12,3	10 "	21,8
11 "	12,6	11 "	22,0

*) Korotusaika on aika täysinä kuukausina takautuvan vakuutuksen alkamispäivästä vakuutuksen ottamispäivään saakka.

ELÄKETURVAKESKUS
Neuvonta- ja valvontaosasto
PL 11

00521 HELSINKI

Esitämme, että Eläketurvakeskus määräisi luovuttavaksi YEL 12 §:n 2 momentin mukaisesta vakuutusmaksun korotuksesta alla mainitun yrittäjän osalta.

Yrittäjä	Nimi	Henkilötunnus
Eläke- laitoksen perustelu		
Eläke- laitoksen allekirjoitus	Paikka ja päiväys	Allekirjoitus
Liitteenä	Jäljennös YT-lomakkeesta	

Eläketurva- keskuksen ratkaisu			
Eläketurva- keskuksen allekirjoitus	Paikka ja päiväys	Allekirjoitus	
		ELÄKETURVAKESKUS	
		Käsittelijä	

ETK 2923

Postiosoite
PL 11
00521 HELSINKI

Käyntiosoite
Opastinsilta 7
00520 HELSINKI

Puhelin
(90) 1511

Telefax
(90) 148 1172